

การใช้การแพทย์แผนโบราณในกลุ่มชนชั้นกลางของชาวกรุงเทพมหานคร (1993-1998)

นายเทวฤทิ อธิติตะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาไทยศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

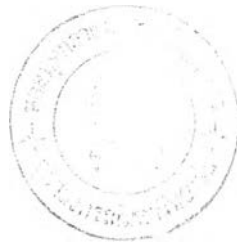
ISBN 974-03-0025-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

431672

THE USE OF TRADITIONAL MEDICINE BY THE MIDDLE-CLASS
BANGKOKIANS (1993-1998)

Teruki Ishida

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Studies

Program of Thai Studies

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-03-0025-1

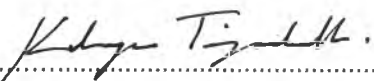
120070111

Thesis Title : THE USE OF TRADITIONAL MEDICINE BY THE MIDDLE –
CLASS BANGKOKIANS (1993 – 1998)
By : Teruki ISHIDA
Field of Study : Thai Studies
Thesis Advisor : Professor Chitr Sitthi – Amorn, M.D., Ph.D.

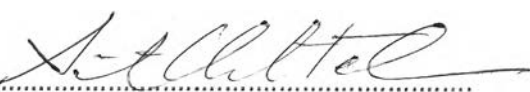
Accepted by the Faculty of Arts, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master's Degree

..... Dean of the Faculty of Arts
(Assistant Professor M.R. Kalaya Tingsabadh, Ph.D.)

THESIS COMMITTEE

..... Chairperson
(Assistant Professor M.R. Kalaya Tingsabadh, Ph.D.)

..... Thesis Advisor
(Professor Chitr Sitthi – Amorn, M.D., Ph.D.)

..... Thesis Co – Advisor
(Dr. Sunait Chuntaranond)

..... Member
(Ajarn Suriya Veeravongs)

เทรูกิ อิชิดะ : การใช้การแพทย์แผนโบราณในกลุ่มชนชั้นกลางของชาวกรุงเทพมหานคร (1993-1998) (The Use of Traditional Medicine by the Middle – Class Bangkokians (1993-1998))
อาจารย์ที่ปรึกษา: ศ.นพ.ดร. จิตร สิทธิอมร; 190 หน้า ISBN 974-03-0025-1

เมื่อไม่นานมานี้ เกิดมีปรากฏการณ์ใหม่ที่สำคัญหลายอย่างเกี่ยวกับการแพทย์แผนโบราณขึ้นในสังคมไทยหลายระดับ อันอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “สถานการณ์” ของการแพทย์แผนโบราณและผลกระทบที่มีต่อกลุ่มชนชั้นกลางในกรุงเทพมหานครและในสังคมไทย

มีกรณีศึกษาเกี่ยวกับตัวยาจีนในกรุงเทพฯ เพื่อใช้เป็นการอ้างอิงและจะดูถึงความแตกต่างที่อาจมีจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความชำนาญด้านการแพทย์แผนโบราณ ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปี 1993 นอกจากนี้จะมีการวิเคราะห์สถานการณ์ของ “ชนชั้นกลาง” และ “ชาวกรุงเทพมหานคร” ตลอดจนคำจำกัดความของการแพทย์แผนโบราณ โดยเน้นที่ตัวอย่างการใช้การแพทย์แผนโบราณในสังคมไทยและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ “การใช้” และ “การไม่ใช้” การแพทย์แผนโบราณ

การแพทย์แผนโบราณได้อย่างเข้าสู่ “ยุค” ใหม่ที่ความคิดเห็นปัจจุบันในเรื่องการแพทย์แผนโบราณซึ่งมาจากตำราเก่าแก่นำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน นับเป็นยุคใหม่ที่การแพทย์แผนโบราณเป็นวิถีและส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันที่ย้อนกลับมาใช้กันอีก หลังจากที่มีความนิยมและการเสื่อมความนิยมของการแพทย์แผนโบราณในสังคมไทยมาแล้ว

หลักสูตร.....Thai Studies
สาขาวิชา.....Thai Studies
ปีการศึกษา.....2000

ลายมือชื่อนิสิต.....Teruki Ishida
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....Jit Sirithom
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

4080804522: MAJOR THAI STUDIES

KEY WORD: USE/ TRADITIONAL MEDICINE/ THE MIDDLE-CLASS/ BANGKOKIANS

TERUKI ISHIDA: THE USE OF TRADITIONAL MEDICINE BY THE MIDDLE-CLASS

BANGKOKIANS (1993-1998) (การใช้การแพทย์แผนโบราณในกลุ่มชนชั้นกลางของ

กรุงเทพมหานคร 1993-1998) THESIS ADVISOR: PROF. CHITR SITTHI-AMORN, M.D.

Ph.D., 190PP. ISBN 974-03-0025-1.

In recent years, there are several new important phenomena concerning the field of traditional medicine at various levels in Thai society that could have shifted the paradigm in the field of health care and treatment. This research will provide an opportunity to explore and bring to light the situation of traditional medicine and its impacts to the urban middle-class people in Bangkok and Thai society

The case study of Chinese Medicine Pharmacy in Bangkok is made for references and possible contrasts in perspectives from the key informants specializing on the traditional medicine during the pre-history towards the year 1993. There will also be situation analysis of the "Middle-Class" and the "Bangkokians" as well as the definitions of traditional medicine by focusing on the instance of traditional medicine use in Thai Society and the factors associated with such "use" and "non-use" of traditional medicine.

Traditional medicine has indeed entered a new "era" where present-day concepts of traditional medicine come from old and traditional texts, derived and adapted for the modern day use. It is certainly a way of and a part of every day life that has possibly "re-emerged" after the rise-and-fall of traditional medicine in Thai society.

Department -

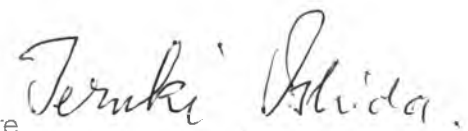
Field of Study Thai Studies

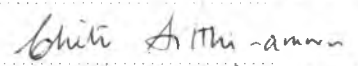
Academic year 2000

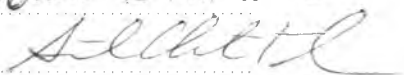
Student's signature

Advisor's signature

Co-advisor's signature

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my sincere gratitude to Prof. Dr. Chitr who is my main advisor on this thesis. I would also like to thank for the generousities to all the Students, the Staffs and the Ajarns at the College of Public Health. This thesis would not have been completed without the supports from all the hard working members of the College of Public Health. I would like to especially thank Ajarn Ratana Somrongthong for taking care of my work daily throughout the course. Special acknowledgments to Khun Thanapong Wongngammongkol, Khun Sunanta Wongchalee, Khun Kingkeaw Keawbunroung, and Khun Doungthip for staying late & long to let me use the computer.

I would also like to thank Dr. Sunait on being the co-advisor of this thesis. Also I am also delighted to see Dr. Worasak and Ajarn Pitt on the issues concerning the "Chinese society in Thailand" at the earlier course in the Thai Studies. I would like to thank for the patience of all the key informants – Dr. Buruang, Dr. Chantana, Dr. Komart, Dr. Pennapa, Khun Rosana, Dr. Wichai & Khun Rujinart, and Khun Yongsak - of this thesis concerning the traditional medicine. I would like to thank the other two Committee members of Dr. Kalaya and Ajarn Suria for any extra works for the reviews of my thesis.

TABLE OF CONTENTS

		Page
Abstract (Thai)		iv
Abstract (English)		v
Acknowledgements		vi
List of Diagrams and Tables		
Chapter 1	Introduction	1
	“OLD” Development	6
Chapter 2	Literature reviews	15
Chapter 3	Methodology towards this Thesis	37
Chapter 4	The Chinese Medicine Pharmacies in Bangkok	52
Chapter 5	The “Middle – Class Bangkokians”	80
5.1	The concepts of the Middle – Class	80
5.2	The Bangkokians	84
5.3	The Middle – Class Bangkokians	97
Chapter 6	Interview analysis	111
6.1	Prior to interview	111
6.2	“NEW” Development	133
6.3	What does “traditional medicine” mean in Thailand?	149
6.4	Factors associated with the “use” & “non-use”	167
	of traditional medicine	

Chapter 7	The Use of Traditional Medicine by the Middle-Class Bangkokians (1993-1998)	176
-----------	--	-----

References	185
------------	-----

Vita

Tables & Lists

Table		Page
2.1	The identification of Speech group in % by Skinner	34
5.1	Number of population and growth rate of 10 largest municipalities: 1970, 1980 and 1990	90
5.2	Number of population and growth rates of the 15 largest municipalities: 1991 and 1996	91
5.3	Population of the 15 largest provinces	93
5.4	Age specific death rates per 1000 persons by age group and sex	102
5.5	Expectation of life at birth and at age 60 by region and sex	104
5.6	The population pyramid of Thailand in 1994	106
5.7	The population pyramid according to various regions in Thailand	110
6.31	4 levels of illness causation	152
6.32	List of herbs recommended for Primary Health Care by the NITTM	156
7.1	The distribution of pharmacies by category and region from 1988 to 1996.	178

Lists of illustrations

Figure		Page
1.1	Human Beings in search of better Health and Medicine	7
1.2	Various herbals noting on the Thai Traditional Medicine	9
1.3	The Art of Thai Traditional Massage 10	10
5.1	Tourism Authority of Thailand 85	85
6.21	Jivaka Komarabhacca 135	135
6.22	Thai traditional massage as Science as well Art	137
6.23	The logo of Thai Ayurveda Health Center 140	140
6.24	Pictures at Thai Ayurveda Health Center 141	141
6.25	The logos of organizations provided funds and assistance for the promotion of traditional medicine in Thailand	145
6.26	Mixed herbs or single herbs? 146	146
6.31	Herbal Compress 150	150
6.32	Various herbs 157	157
6.33	"Musa sapientum Linn" and "Cucurbita moschata Decne" 161	161
6.34	"Well, in other words..... you are what you eat." 164	164
6.41	Traditional medicine now requires scientific laboratory research	170